

Perspektiv Bibelskole - Seminar 1 - Skabelsen

Bibelskoleseminar onsdag den 9. marts kl. 19.30 i Skovlunde Frikirke.

Skabelsen forstået ud fra Bibelens teologiske ramme

Om at begynde det rigtige sted?

Som det i anden sammenhæng er sagt om livet, at "det leves forfra, men forstås baglæns", således forekommer det også mig, at det forholder sig med skabelsesberetningen i 1 Mos 1 og 2: 4-25.

Vi ved ikke, hvordan den oprindelig er blevet givet os, men den er unik for Bibelen og har oprindelig eksisteret kun på det hebraiske sprog. En meget sandsynlig hypotese er, at vi har den fra Moses, som en del af den åbenbaring, Gud gav ham på Sinaj.

Moses har på det tidspunkt af sit liv allerede en oplevelse, erfaring af Gud tillige med en åbenbaring. I øvrigt har alle mennesker alle vegne og til alle tider en tydelig tilkendegivelse af Gud gennem det, som Gud har skabt og i deres samvittighed (Jvf Salme 19; Rom 1: 19-23; ApG 14:15-17; 17:24-27; jvf. også Jesus i evangelierne).

Set fra et kristent synspunkt er et godt sted at begynde Joh 1:1-10; Kol 1:15-16; Heb 1:1-4; at gå videre med profeterne, som igen og igen på forskellig vis henviser til skabelsen, følge Salmernes hyldest og lovsange til Gud som Skaber og opretholder, følge udviklingen gennem Det Nye Testamente kulminerende i Johannes' Åbenbaring. Derigennem åbnes vore øjne for, at skabelsen ikke alene er et spørgsmål om hvordan og hvornår, men frelseshistorisk er et overordentlig vigtigt tema.

Også er det vigtigt at tage *troen* med som sit udgangspunkt (Heb 11:3), og at nærme sig temaet *med en tilbedende ånd*. Skabelsen udfolder som alt, hvad der har med Gud at gøre Guds herlighed, Guds skønhed (Es 6:3; 2 Mos 33:19).

Guds skønhed/ Guds herlighed er alt det ved Gud som transcenderer vore sanser, vort sprog, vor erkendelse, kaster os til jorden, gør os stille, får os til at "tilbede dig, vor Gud". Guds hellighed er her, Hans enhed, hans visdom og godhed, hans skaberomsorg ("Forsyn", "common grace") hans fuldkommenhed, hans retfærdige styre, hans domme, hans usporlighed såvel som hans nåderige åbenbaring.

Også menneskets værdighed ("Menneskets adel") og frihed som skabt i Guds billede understreges af beretningen her; Gud tildeler os ansvar, respekterer os, gør os til sine medarbejdere (viceregener). Alt det er Jesus par excellence, og alt det er vi i ham; Guds sønner og døtre, Guds arvinger og Kristi medarvinger.

Beretningen her bliver på den måde en nøgle ikke alene til Første Mosebog, men til hele Bibelen og til frelseshistorien.

Heller ikke må vi glemme, når disse ting diskuteres, at vi har hårde hjerter og nærer en "naturlig" skepsis og manglende vilje til at bøje sig under Guds visdom (1 Kor 1:18-22; 2:6-16). Men måske er det ikke så meget til brug i diskussion med vore medmennesker som til indvortes brug.

1. Mosebog Kap. 1

Der er en meget synlig forskel mellem kapitel 1 og 2 i Første Mosebog. Kapitel 2 er ikke bare en kopi af kapitel 1; det er en enhed helt for sig selv med sit eget distinkte formål. Kapitel 1 giver os en generel fremstilling af universets skabelse kulminerende med menneskets skabelse; kapitel 2 handler specifikt om mennesket og Guds mening med det og for det.

Meget diskuteret er det, om skabelsesdagene i kapitel 1 er konkrete dage på 24 timer, eller om de snarere skal forstås som perioder eller faser i skabelsen/ skabelsesprocessen? Efter min vurdering kan noget definitivt svar ikke gives på det spørgsmål.

Ud fra en betragtning af hvem Gud er, og hvad han formår, behøver vi ikke at sætte spørgsmålstejn ved hans magt og evne til at skabe universet med alt, hvad det rummer indenfor en periode af seks dage. Spørgsmålet er så, om han gjorde det, eller om han snarere lod der hengå milliarder af år, og at skabelsen på den måde mere er en proces, men en styret og intelligent proces, end en hurtig, nærmest øjeblikkelig handling?

Guds herlighed, visdom og kraft og personlige involvering vil have været til stede og åbenbaret, uanset om han har gjort det på den ene eller anden måde. Personligt hævder jeg til den opfattelse, at universet er de 14 milliarder år gammelt, som videnskaben hævder, men jeg har fuld respekt for de mellem os, som tror på en seks dages skabelse; under alle omstændigheder mener jeg ikke, at vi skal lade forskelligt syn på de ting være en prøve, vi måler hinandens rettroenhed på.

Der er gjort mange forsøg på at forklare og udrede, at beretningen om skabelsen i kapitel 1 af Første Mosebog faktisk godt kan forenes med, hvad der er gængs og etableret videnskabelig teori, ikke mindst vil jeg for kun at nævne en bog henvise til John Lennox ("Seven Days That Divide the World – Kan købes hos Saxo.dk, pris 136 kr), som både skriver klart og ikke kan klandres for ikke at have den rette evangeliske tro.

Under alle omstændigheder er det efter min overbevisning afgørende, at vi forstår menneskets skabelse i vers 26 følgende som historisk, og at vi accepterer, at de første mennesker var Adam og Eva, hvis historie og formålet med deres eksistens så udfoldes i kapitel 2:4 følgende.

1. Mosebog kap. 2:4-25: De første mennesker

Medens kapitel 1 handler om skabelsen generelt kulminerende med menneskets skabelse i, hvad vi kunne kalde "historisk tid", handler kapitel 2 om mennesket i dets relation til Gud, de omgivelser, det er sat i; dets nydelser, dets opgave, dets relation til:

- ★ Medskabningen
- ★ Adams ensomhed
- ★ Kvindens skabelse
- ★ Ægteskabet.

Kapitlerne 1-3 introducerer ikke alene 1 Mosebog, men er en introduktion til hele Bibelen; på en særlig måde udfylder kapitel 2 en vigtig plads i frelseshistorien, og der er flere ekko af det i resten af Bibelen.

Ordene "Det var himlens og jordens skabelseshistorie" (2:4) er en historisk introduktion, som der er flere eksempler på i 1. Mosebog. (5:1; 6:9; 10:1)

Det er bemærkelsesværdigt, at Gud kaldes gennem kapitel konsekvent for *Gud Herren* og ikke som i kapitel 1 kun "Gud"; Gud (Elohim) er det almindelige ord for Gud, Herren (Jahve) er Guds personlige navn, hans pagtsnavn.

Mennesket er en skabning som andre skabninger, skabt af jord, men samtidigt er det som noget afgørende mere indblæst af hans livsånd.

Gud planter en have, Eden - haven bliver mødestedet mellem Gud og mennesker, et billede på den senere rejste helligdom, Tabernaklet og Templet, et billede på det evige hjem, Gud har beredt mennesket i Himlen, et billede på det kommende Paradis.

Gud skaber en skøn og dejlig verden - nydelsen og skønheden har sin afgjorte plads. Floder gennemvander verden og strømmer fra Eden ud i verden, "floden" eller strømmen bliver et meget anvendt frelseshistorisk og eskatologisk symbol.

Træerne i haven var mange og fuldt tilgængelige, undtagen et, "træet til kundskab om godt og ondt" - det er klart, at både det træ og "livets træ" er faktuelle træer, men også træer med en høj symbolsk betydning.

Gud er Fader, Søn og Helligånd; der er fællesskab i Guddommen - Gud skaber også mennesket til fællesskab ikke bare vertikalt til fællesskab med sig selv, men også horisontalt til fællesskab og enhed mellem mand og kvinde.

Gud fylder haven med andre levende skabninger og underlægger dem Adam, Adam giver dem navn, men ingen passer til Adam. Så tager Gud Herren et ribben af Adams side og ud fra det, former han en kvinde, og sætter hende ved Adams side. Ægteskabet indstiftes her som en guddommelig skabelsesordning, som også har en frelseshistorisk symbolbetydning som et forbillede på forholdet mellem Kristus og kirken (Ef 5; Åb 19: 7-9; 21:9).

Adams begejstring og glæde understreges, også den umiddelbare tillidsfuldhed og harmoni der var de to imellem.

Leder vi efter svar på hvem, vi er? om meningen med vort liv og vor eksistens, om vores "kongeværdighed", om hvad vi er bestemt for og bestemt til, om det absolut essentielle, at vi har en relation til Gud, så giver dette kapitel os alle de svar, vi behøver. Indirekte fortæller det os også, hvilken forvirring omkring hvem vi er, og hvad vi er her for, der opstår, når den vertikale forbindelse - forbindelsen til Gud sønderbrydes.

Afslutningsvis må vi understrege, at skabelsesberetningen har store eksistentielle, etiske og eskatologiske implikationer: Ud fra den kan vi kende Hvor vi kom fra og Hvor vi er på vej hen (meningen med vort liv); vi kan også kende hvad der er godt for os (holde os til fællesskabet med Gud), og hvad der skader os. Skabelsesberetningen giver os vidsyn over livet og bliver en guide, vi gør klogt i at følge, modsat materialismen som efterlader os tomme, uden mening og prisgiver os til døden.

Den lærer os også om, hvad vi skylder Gud, hvad vi skylder den natur, han har skabt og sat os i, lærer os, hvad vi skylder hinanden.

Louis Nielsen, marts 2016.